

Vogels ringen op de Maatheide 2013

Een samenwerking tussen K.B.I.N. (Karel Van Endert en Andy Van Endert), Sibelco en

Natuurpunt Noord-limburg:

Inhoudstafel

1. WAAROM HET RINGWERK?

2. WAAROM RINGEN OP DE MAATHEIDE?

3. RINGRESULTATEN 2010, 2011, 2012 EN 2013

4. TERUGMELDINGEN DIE AL VERWERKT ZIJN.

5. ENKELE LEUKE FOTO'S

1. Wat is het Belgisch ringwerk en waarvoor staat het?

Het Belgisch ringwerk is een organisatie dat vooral uit vrijwilligers bestaat. Deze organisatie wordt gestuurd vanuit het Koninklijk Belgisch Instituut voor Natuurwetenschappen (K.B.I.N.) en telt 374 gecertificeerde medewerkers op 01/01/2013. Bij de in 2013 ingeschreven ringers hebben er 48 een nestvergunning, 291 een vangvergunning en 39 een specifieke vergunning. Vier ringers bezitten een nestvergunning en een specifieke vergunning. De verdeling over de verschillende gewesten zijn als volgt: 293 Vlaams gewest, 143 Waals gewest en 29 Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

Ze houden zich bezig met het ringen van in het wild levende vogels om zoveel mogelijk gegevens te verzamelen om dan een antwoord te kunnen bieden op volgende vragen: "Waar komen die vogels vandaan?", "Waar trekken ze naartoe?", "Hoe lang leeft zo'n vogel?" ,...

In het verleden is er al een berg aan informatie verkregen door het ringwerk. Maar jaar na jaar merken de ringers dat er verschillende evoluties zijn, wellicht door de opwarming van onze aarde. Dit bewijst nog maar eens dat het ringwerk een bron van informatie is die steeds moet aangevuld worden. Het blijven verder zetten van dit ringwerk kan echter nog steeds nieuwe inzichten opleveren, zowel mens als dier hebben hier baat bij.

2. Waarom vogels ringen op de Maatheide?

Over de enorme vlakte van de Maatheide ligt een drukke trekroute waar talrijke vogels gebruik van maken tijdens hun vlucht naar het warmere Zuiden.

Al jaren lang zijn een groep van enthousiaste vogeltellers een vaste waarde op de trektelpost van de Maatheide (Kristallijn). Het bedrijf Sibelco (is een Belgisch bedrijf dat kwartszand exploiteert) verleende hen toestemming om in alle rust de vogeltrek te bestuderen. Ondertussen zijn er al een massa vogels gespot op weg naar hun overwinteringsgebied met een aantal zeldzaamheden die normaal niet in België rond vliegen, de dwaalgasten.

Niet alle vogels trekken overdag naar hun overwinteringsgebied ook 's nachts is er heel wat activiteit in ons luchtruim. Onze enthousiaste spotters droomde er van om ook een beeld te krijgen wat er 's nachts over hun trektelpost vliegt.

Met deze gedachten hebben ze Karel en Andy Van Endert, twee vogelringers uit Lommel, in het jaar 2010, 2011, 2012 en 2013 gecontacteerd met de vraag of zij een inspanning wilden doen om de nachttrek in beeld te brengen. Met de toestemming van Sibelco mochten Karel en Andy vogels ringen op de Maatheide. Tijdens deze vier jaren zijn er ondertussen maar liefst 15 814 vogels geringsd.

Onze webiste: <http://www.noordlimburg.be-ring.org>

De ringvangsten kunnen gevolgd worden op volgende site: www.trektellen.nl onder de link van **VRS Maatheide:** <http://www.trektellen.nl/trektelling.asp?telpost=1067>

De overtrekkende vogels geteld door de aanwezige trektellers kan men volgen op dezelfde site onder de link **Kristallijn Maatheide:** <http://www.trektellen.nl/trektelling.asp?telpost=253>

3. Ringresultaten op de Maatheide 2010, 2011,2012 en 2013

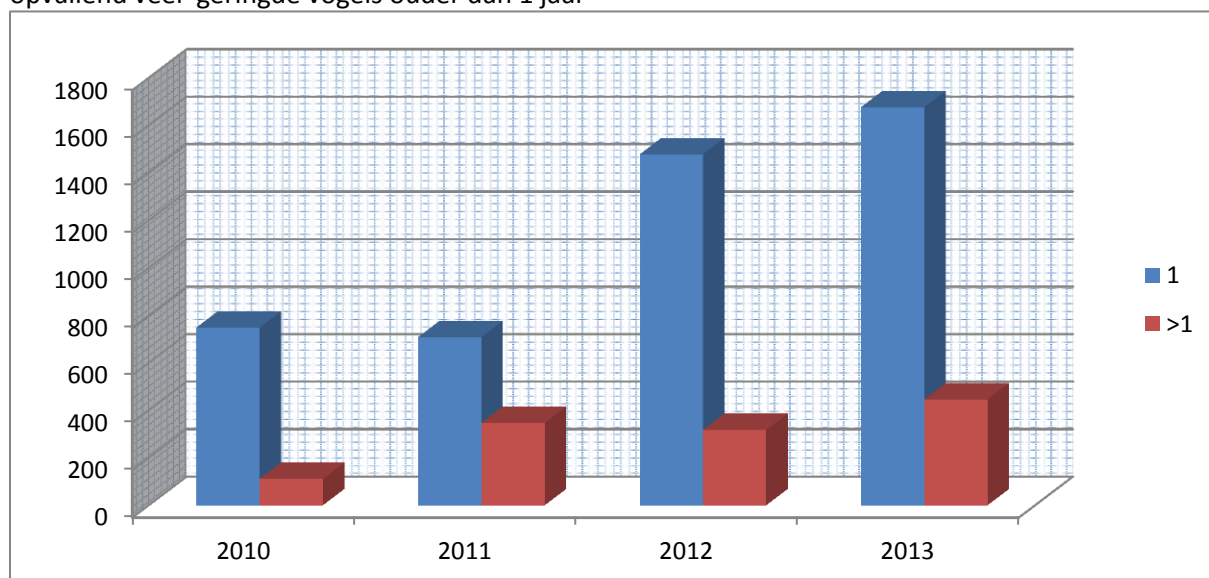
Ringen van vogels om de Maatheide 2010-2011-2012 en 2013				Hoogste aantal in het rood	
naam soort	2010	2011	2012	2013	Totaal
Woudaapje	0	0	0	1	1
Waterral	1	0	0	0	1
Sperwer	0	0	1	1	2
Draaihals	6	6	22	17	51
Kleine bonte specht	0	1	0	0	1
Boerenzwaluw	0	1	1	0	2
Veldleeuwerik	4	0	0	0	4
Boompieper	23	24	45	113	205
Graspieper	6	2	2	0	10
Gele kwikstaart	0	2	0	1	3
Winterkoning	2	1	5	5	13
Heggenmus	14	50	32	96	192
Roodborst	207	148	224	271	850
Nachtegaal	1	0	2	5	8
Blauwborst	2	4	4	6	16
Witgesterde blauwborst	11	11	9	13	44
Zwarte Roodstaart	1	0	1	1	3
Gekraagde roodstaart	30	26	24	166	246
Paapje	5	6	6	1	18
Roodborsttapuit	8	7	9	2	26
Tapuit	3	2	1	0	6
Merel	5	8	29	6	48
Kramsvogel	1	1	0	0	2
Zanglijster	38	149	217	64	468
Koperwiek	1	23	45	8	77
Sprinkhaanzanger	13	24	20	20	77
Snor	1	1	2	1	5
Waterrietzanger	1	0	0	0	1
Rietzanger	21	71	32	40	164
Bosrietzanger	26	52	87	125	290
Kleine karekiet	859	1055	1795	2126	5835
Grote karekiet	0	1	1	0	2
Spotvogel	1	2	4	7	14
Sperwergrasmus	1	2	3	0	6
Braamsluiper	4	5	8	11	28
Grasmus	45	86	96	125	352
Tuinfluit	36	55	114	168	373
Zwartkop	231	646	1006	1080	2963
Bladkoning	1	1	0	4	6

naam soort	2010	2011	2012	2013	Totaal
Tjiftjaf	244	294	458	510	1506
Fitis	73	37	123	145	378
Goudhaantje	13	1	21	1	36
Vuurgoudhaantje	0	0	3	0	3
Grauwe vliegenvanger	0	0	0	2	2
Bonte vliegenvanger	0	0	2	5	7
Baardmannetje	0	1	0	0	1
Staartmees	7	2	13	16	38
Zwarte mees	0	0	6	5	11
Pimpelmees	68	51	357	74	550
Koolmees	11	14	264	55	344
Boomkruiper	0	0	1	0	1
Buidelmees	0	0	1	0	1
Boomklever	0	0	0	2	2
Grauwe klauwier	1	1	1	1	4
Ekster	0	1	0	0	1
Gaai	1	0	1	1	3
Spreeuw	0	1	4	0	5
Huismus	0	0	0	1	1
Ringmus	52	74	146	96	368
Vink	0	2	3	1	6
Groenling	1	0	0	0	1
Putter	0	0	1	0	1
Kneu	0	1	0	1	2
Kleine barmsijs	0	1	2	1	4
Geelgors	0	0	1	0	1
Rietgors	30	49	29	16	124
Totaal	2110	3003	5284	5417	15814
aantal soorten	44	47	51	47	66
aantal ringdagen	26	34	62	68	190
aantal uren netten open	109,5	130,5	234,5	280	754,5
gemiddeld vogels per dag	81	88	85	82	84
gemiddeld vogels per uur	19	23	22	19	20,75
hoogste aantal per dag	203	384	218	237	

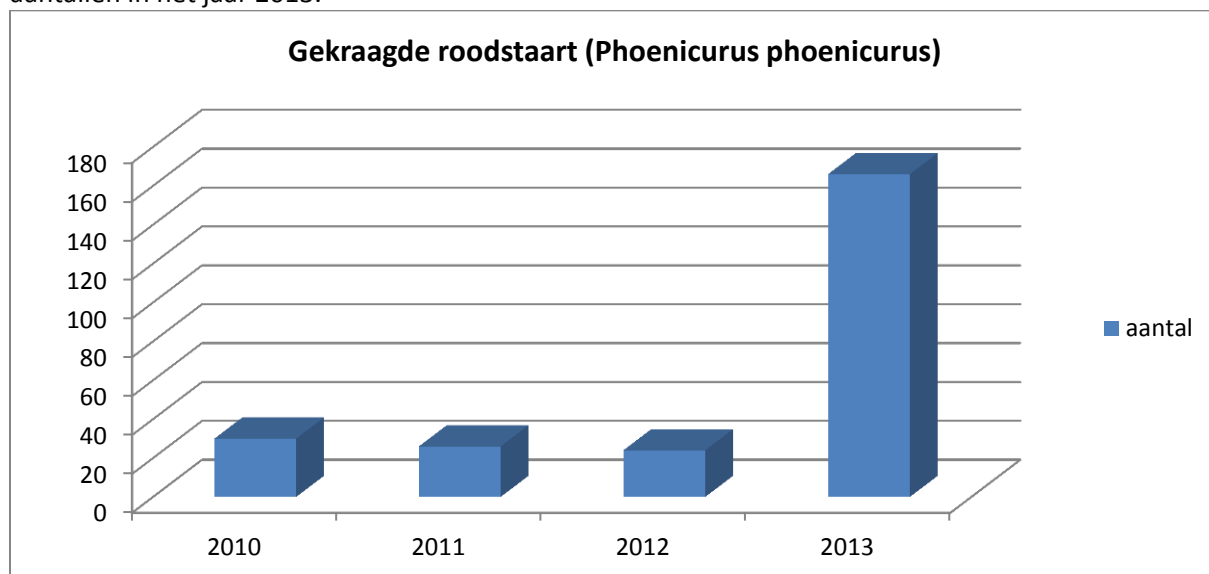
De top 5	2010		2011		2012		2013
1. Kleine karekiet	859	1. Kleine karekiet	1055	1. Kleine karekiet	1795	1. Kleine karekiet	2126
2. Tjiftjaf	244	2. Zwartkop	646	2. Zwartkop	1006	2. Zwartkop	1080
3. Zwartkop	231	3. Tjiftjaf	249	3. Tjiftjaf	458	3. Tjiftjaf	510
4. Roodborst	207	4. Zanglijster	149	4. Pimpelmees	357	4. Roodborst	271
5. Fitis	73	5. Roodborst	148	5. Koolmees	264	5. Tuinfluiter	168

Hieronder een leeftijdsgrafiek van de Kleine karekiet (*Acrocephalus scirpaceus*)

Blauw is 1ste jaars vogel en rood is >1 jaars vogel. Opvallend in het jaar 2011, toen waren er opvallend veel geringde vogels ouder dan 1 jaar

Onderstaande grafiek laat de geringde Gekraagde roodstaarten zien. Opvallend zijn de hoge aantallen in het jaar 2013.

4. Terugmeldingen

Door al deze gegevens te verzamelen komt er een schat van informatie vrij.

Geringd op de Maatheide (Lommel) en elders teruggemeld:

Soort en Ringnummer	Datum geringd	Teruggemeld plaats	Land van melding	Datum melding	Aantal kilometers	Opmerking
Sperwer (<i>Accipiter nisus</i>)						
E3576xx	30/09/2012	Lommel	België	25/04/2013	0	dood gevonden
Draaihals (<i>Jynx torquilla</i>)						
7X462xx	07/09/2010	Bokrijk	België	12/09/2012	32	gecontroleerd
Kleine karekiet (<i>Acrocephalus scirpaceus</i>)						
114389xx	08/08/2010	Ursel	België	20/08/2010	129	gecontroleerd
114389xx	08/08/2010	Heultje	België	06/05/2011	38	gecontroleerd
115359xx	15/08/2010	Castromocho	Spanje	03/09/2010	1289	gecontroleerd
115360xx	21/08/2010	Lebbeke	België	23/08/2010	87	gecontroleerd
115361xx	21/08/2010	Sommervej	Denemarken	27/05/2011	520	gecontroleerd
115362xx	22/08/2010	Hulsel	Nederland	25/08/2010	19	gecontroleerd
115364xx	28/08/2010	Lebbeke	België	10/09/2010	87	gecontroleerd
115365xx	06/09/2010	Lebbeke	België	23/08/2011	87	gecontroleerd
116571xx	06/08/2011	Teralfene	België	15/08/2011	95	gecontroleerd
122415xx	08/08/2011	Berendrecht	België	05/08/2012	71	gecontroleerd
122415xx	10/08/2011	Heultje	België	15/08/2012	38	gecontroleerd
122416xx	12/08/2011	Merksplas	België	21/08/2011	35	gecontroleerd
122417xx	12/08/2011	Lebbeke	België	18/08/2011	87	gecontroleerd
116572xx	13/08/2011	Sauville	Frankrijk	20/08/2011	191	gecontroleerd
122417xx	13/08/2011	Eindhout	België	18/08/2011	27	gecontroleerd
122418xx	13/08/2011	Erlecom	Nederland	23/07/2012	82	gecontroleerd
116573xx	20/08/2011	Kumiruona	Finland	29/05/2012	1462	gecontroleerd
124124xx	07/08/2012	Heestert	België	10/08/2012	146	gecontroleerd
124126xx	09/08/2012	Veurne	België	10/08/2012	187	gecontroleerd
124126xx	09/08/2012	Zwevegem	België	10/08/2012	148	gecontroleerd
124126xx	10/08/2012	Nassogne	België	20/08/2012	122	gecontroleerd
124127xx	12/08/2012	Zammel	België	13/08/2012	30	gecontroleerd
124128xx	12/08/2012	Nodebais	België	19/08/2012	67	gecontroleerd
116579xx	15/08/2012	Oosthoven	België	19/08/2012	27	gecontroleerd
116579xx	15/08/2012	Stockay	België	22/08/2012	72	gecontroleerd
124163xx	16/08/2012	Oorderen	België	17/08/2012	68	gecontroleerd
124164xx	17/08/2012	Zwevegem	België	21/08/2012	148	gecontroleerd
124165xx	18/08/2012	Nijlen	België	22/07/2013	46	gecontroleerd
124166xx	19/08/2012	Lebbeke	België	23/08/2012	87	gecontroleerd
126031xx	20/08/2012	Bokrijk	België	30/08/2012	32	gecontroleerd
124166xx	20/08/2012	Lebbeke	België	21/08/2012	87	gecontroleerd
126031xx	28/08/2012	Villeton	Frankrijk	03/09/2012	852	gecontroleerd
124131xx	01/09/2012	Nodebais	België	16/09/2012	67	gecontroleerd
124132xx	02/09/2012	Lebbeke	België	03/09/2012	87	gecontroleerd
128923xx	27/09/2012	Oosthoven	België	30/09/2012	27	gecontroleerd
128939xx	02/08/2013	Awirs	België	09/08/2013	71	gecontroleerd

Kleine karekiet (<i>Acrocephalus scirpaceus</i>)						
132392xx	09/08/2013	Rijkevorsel	België	14/08/2013	41	gecontroleerd
132392xx	09/08/2013	Braud-Et-ST.Louis	Frankrijk	28/08/2013	799	gecontroleerd
132393xx	13/08/2013	Hulst, Zeeland	Nederland	21/08/2013	78	gecontroleerd
132400xx	20/08/2013	Wiekevorst	België	25/08/2013	39	Dood tegen raam
Bosrietzanger (<i>Acrocephalus palustris</i>)						
115346xx	14/08/2010	Awirs	België	26/08/2010	71	gecontroleerd
Rietzanger (<i>Acrocephalus schoenobaenus</i>)						
115366xx	08/09/2010	Stockay	België	09/09/2010	72	gecontroleerd
115367xx	10/09/2010	Averbode	België	12/09/2010	34	gecontroleerd
Gekraagde roodstaart (<i>Phoenicurus phoenicurus</i>)						
115347xx	05/09/2010	Luzern	Zwitserland	13/09/2010	514	dood door kat
Sperwergrasmus (<i>Sylvia nisoria</i>)						
54V707xx	30/08/2012	Sint Laureins	België	09/09/2012	125	gecontroleerd
Tuinfluitier (<i>Sylvia borin</i>)						
126032xx	29/08/2012	Awirs	België	04/09/2012	71	gecontroleerd
124132xx	02/09/2012	Blauberg	België	03/09/2012	34	gecontroleerd
Zwartkop (<i>Sylvia atricapilla</i>)						
115363xx	22/08/2010	Overdinkel	Nederland	01/04/2012	162	gecontroleerd
115364xx	28/08/2010	Bambrugge	België	01/09/2010	105	gecontroleerd
115367xx	11/09/2010	Grote peel	Nederland	11/07/2011	36	gecontroleerd
122435xx	11/09/2011	Plaisance	Frankrijk	25/09/2011	756	gecontroleerd
122436xx	11/09/2011	Verlaine	België	20/09/2011	70	gecontroleerd
122436xx	11/09/2011	Kerkdriel	Nederland	07/05/2012	59	gecontroleerd
126034xx	03/09/2012	Neerharen	België	16/04/2013	44	gecontroleerd
128924xx	28/09/2012	Blauberg	België	06/10/2012	34	gecontroleerd
Tjiftjaf (<i>Phylloscopus collybita</i>)						
BA 14xx	18/10/2010	Blauberg	België	21/10/2010	34	gecontroleerd
BE 04xx	16/10/2011	St Huibrechts Hern	België	17/10/2011	45	gecontroleerd
Koolmees (<i>Parus major</i>)						
54V716xx	14/10/2012	Jonkershove	België	24/10/2012	174	gecontroleerd
54V716xx	14/10/2012	Herne	België	06/11/2012	107	gecontroleerd
54V708xx	22/10/2012	Zele heikant	België	29/10/2012	92	gecontroleerd
Pimpelmees (<i>Parus caeruleus</i>)						
128929xx	22/10/2012	Zele heikant	België	11/11/2012	92	gecontroleerd
128929xx	23/10/2012	Münster	Duitsland	27/03/2013	181	dood gevonden
Ringmus (<i>Passer montanus</i>)						
51V467xx	11/10/2010	Heerlingen	Duitsland	01/06/2011	362	dood gevonden
54V716xx	13/10/2012	Eersel	Nederland	11/02/2013	15	dood gevonden
54V706xx	13/10/2012	Bücken	Duitsland	14/06/2013	313	dood gevonden
Rietgors (<i>Emberiza schoeniclus</i>)						
115367xx	11/09/2010	Kinrooi	België	25/09/2010	32	gecontroleerd
122439xx	02/10/2011	Rialle	Frankrijk	28/10/2011	649	gecontroleerd

Elders geringd en gecontroleerd op de Maatheide (Lommel) :

Kleine karekiet (Acrocephalus scirpaceus)						
Soort en Ringnummer	Datum geringd	Geringd plaats	Land geringd	Datum melding	Aantal kilometers	Opmerking
AJ613xx	19/08/2006	Elburg	Nederland	10/08/2011	142	gecontroleerd
105511xx	02/08/2008	Bocholt	België	06/08/2011	20	gecontroleerd
108326xx	15/08/2008	Lebbeke	België	22/08/2012	87	gecontroleerd
107117xx	17/08/2008	Mont-ST-Guibert	België	08/08/2010	84	gecontroleerd
110493xx	06/08/2009	Berendrecht	België	09/09/2012	71	gecontroleerd
CE168xx	12/08/2009	Skärstad	Zweden	13/08/2011	944	gecontroleerd
CH527xx	15/08/2009	Lofta	Zweden	14/08/2010	1045	gecontroleerd
AP400xx	24/08/2009	Bentveld	Nederland	07/08/2011	135	gecontroleerd
116836xx	14/08/2010	Bokrijk	België	15/08/2010	32	gecontroleerd
118276xx	20/08/2010	Nodebais	België	22/08/2010	67	gecontroleerd
116569xx	21/08/2010	Heultje	België	22/08/2010	38	gecontroleerd
117640xx	31/08/2010	Stockay	België	21/08/2011	72	gecontroleerd
111428xx	03/09/2010	Bokrijk	België	05/09/2010	32	gecontroleerd
CN225xx	16/09/2010	Kvismaren	Zweden	17/08/2012	1092	gecontroleerd
VF791xx	12/07/2011	Prietzan	Duitsland	06/08/2011	505	gecontroleerd
AV442xx	25/06/2011	Tilligte	Nederland	20/08/2011	170	gecontroleerd
116681xx	02/08/2011	Aard (Geel)	België	07/08/2011	24	gecontroleerd
116681xx	02/08/2011	Aard (Geel)	België	06/08/2011	24	gecontroleerd
901887xx	02/08/2011	Rieselfelder	Duitsland	12/08/2011	183	gecontroleerd
AV089xx	06/08/2011	Ooijse graaf	Nederland	13/08/2011	82	gecontroleerd
123137xx	16/08/2011	Berendrecht	België	17/08/2012	71	gecontroleerd
CR523xx	25/08/2011	Hönö	Zweden	10/09/2011	828	gecontroleerd
123416xx	31/08/2011	Koksijde	België	24/08/2012	187	gecontroleerd
123327xx	05/09/2011	Bokrijk	België	10/09/2011	32	gecontroleerd
BA023xx	22/07/2012	Harderbroek	Nederland	16/08/2012	127	gecontroleerd
ZE208xx	04/08/2012	Osternienburg	Duitsland	09/08/2012	474	gecontroleerd
126704xx	05/08/2012	Sint Amands	België	30/07/2013	80	gecontroleerd
124579xx	10/08/2012	Essen	België	15/08/2012	65	gecontroleerd
126739xx	11/08/2012	Blauberg	België	13/08/2012	34	gecontroleerd
BA713xx	12/08/2012	Tungelroysche beek	Nederland	24/08/2012	21	gecontroleerd
902396xx	15/08/2012	Rieselfelder	Duitsland	20/08/2012	183	gecontroleerd
AV478xx	15/08/2012	Rohel	Nederland	29/08/2012	190	gecontroleerd
902399xx	17/08/2012	Rieselfelder	Duitsland	30/08/2012	183	gecontroleerd
BA795xx	19/08/2012	Castricum	Nederland	24/08/2012	154	gecontroleerd
127983xx	20/08/2012	Mechelen	België	25/08/2012	65	gecontroleerd
127963xx	21/08/2012	Mechelen	België	22/08/2012	65	gecontroleerd
122389xx	23/08/2012	Aard (Geel)	België	24/08/2012	24	gecontroleerd
127362xx	24/08/2012	Blauberg	België	26/08/2012	34	gecontroleerd
127089xx	25/08/2012	Rijkevorsel	België	28/08/2012	41	gecontroleerd
AX052xx	02/09/2012	Oud naarden	Nederland	16/09/2012	121	gecontroleerd
AX473xx	16/09/2012	Ooijse graaf	Nederland	29/07/2013	82	gecontroleerd

Soort en Ringnummer	Datum geringd	Geringd plaats	Land geringd	Datum melding	Aantal kilometers	Opmerking
Bosrietzanger (<i>Acrocephalus palustris</i>)						
114344xx	25/07/2010	Teralfene	België	13/08/2011	95	gecontroleerd
119769xx	04/08/2011	Bambrugge	België	12/08/2011	105	gecontroleerd
126290xx	31/07/2012	Berendrecht	België	07/08/2012	71	gecontroleerd
Rietzanger (<i>Acrocephalus schoenobaenus</i>)						
122326xx	20/08/2011	Sint Amands	België	21/08/2011	80	gecontroleerd
Sprinkhaanzanger (<i>Locustella naevia</i>)						
118150xx	14/08/2010	Brecht	België	21/08/2010	48	gecontroleerd
Roodborst (<i>Erithacus rubecula</i>)						
AV541xx	15/08/2012	Overdinkel	Nederland	01/09/2012	162	gecontroleerd
Blauwborst (<i>Luscinia svecica</i>)						
104901xx	26/07/2010	Bokrijk	België	27/08/2010	32	gecontroleerd
AV774xx	01/08/2011	Terwispeel	Nederland	13/08/2011	206	gecontroleerd
Zwartkop (<i>Sylvia atricapilla</i>)						
114304xx	19/09/2009	Blauberg	België	12/09/2010	34	gecontroleerd
116369xx	23/08/2010	Averbode	België	09/09/2010	34	gecontroleerd
64887xx	05/09/2010	Boulogny	Frankrijk	12/09/2010	266	gecontroleerd
V4412xx	23/07/2011	De Grote Peel	Nederland	03/09/2011	34	gecontroleerd
V5835xx	10/09/2011	Almere	Nederland	17/09/2011	132	gecontroleerd
V4418xx	10/09/2011	De Grote Peel	Nederland	11/09/2011	34	gecontroleerd
123813xx	14/09/2011	Piringen	België	18/09/2011	51	gecontroleerd
124622xx	17/09/2011	Begijnendijk	België	18/09/2011	45	gecontroleerd
AT954xx	31/07/2012	Uden	Nederland	16/09/2012	53	gecontroleerd
125698xx	01/09/2012	St Huibrechts Hern	België	10/09/2012	45	gecontroleerd
Pimpelmees (<i>Parus caeruleus</i>)						
115558xx	19/05/2010	Meeuwen	België	05/09/2010	32	gecontroleerd
Ringmus (<i>Passer montanus</i>)						
54V155xx	11/10/2012	Oosthoven	België	14/10/2012	27	gecontroleerd

5. Leuke foto's

Boomklever (foto Rob Kuyken)

Boompieper (Foto Eddy Vaes)

Woudaapje (Foto Toon Jansen)

Draaihals (Foto Eddy Vaes)

Snor (Foto Eddy Vaes)

Koperwiek (Foto Eddy Vaes)

Sperwer (Foto Eddy Vaes)

Blauwborst (Foto Eddy Vaes)

Gekraagde roodstaart (Foto Eddy Vaes)

Dankwoord:

Aan Sibelco voor de toelating om op hun eigendom te mogen ringen

Aan alle trektellers van de Maatheide voor de mooie samenwerking

Aan het “Belgisch ringwerk, Koninklijk Belgisch Instituut voor Natuurwetenschappen (Federale Overheidsdienst Wetenschapsbeleid) en alle vrijwillige medewerkers ringers die gegevens verzamelen en een bijdrage leveren voor de financiering van het systeem”

Draaihals (Foto's Eddy Vaes)

